

DOI: 10.33270/05267101.15
УДК 342.9:351.74(100)

КОЛЛЕР Юрій*

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем державотворення та правозастосування навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

03035, пл. Солом'янська, 1, м. Київ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9848-2348>

Досвід країн ЄС щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру

Анотація. У статті проаналізовано досвід країн Європейського Союзу щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру. Систематизовано й узагальнено досвід Великої Британії, Німеччини, Франції, Польщі, Словенії, Данії щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру. Акцентовано, що ґрунтовний аналіз зарубіжного досвіду є критично важливим етапом, який дає змогу адаптувати та впровадити найефективніші здобутки в українську правову площину. Вивчення позитивних прикладів зарубіжних країн не лише стимулюватиме наукову спільноту та суб'єктів законодавчої ініціативи до розроблення нових проєктів у цій сфері, а й слугуватиме практичним орієнтиром для розв'язання актуальних проблем на основі вже апробованих в інших юрисдикціях методів. Констатовано, що в умовах сучасного вектору інтеграції України до європейського простору постає нагальна потреба в імплементації відповідних стандартів Євросоюзу в діяльність інститутів публічної влади, зокрема щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру. За результатами аналізу запропоновано зосередити увагу на таких надбаннях з досвіду окремих країн, як: необхідність регламентування в законах і підзаконних нормативно-правових актах діяльності Національної поліції України у сфері застосування заходів адміністративного примусу зі встановленням чіткого порядку їх застосування, зокрема завдяки аналізу судової практики (Словенія); необхідність створення окремого органу державної виконавчої влади щодо надання оцінки ефективності застосування Національною поліцією України заходів адміністративного примусу, а також розгляду скарг на дії працівників Національної поліції під час реалізації заходів адміністративного примусу (Велика Британія, Німеччина); необхідність розроблення Порядку застосування поліцейськими примусових заходів, у якому передбачити введення принципу градації заходів адміністративного примусу (поступового застосування в певній ситуації передбачених законодавством заходів адміністративного примусу), а також чіткі критерії та етапи для застосування заходів адміністративного примусу (Франція) тощо.

Ключові слова: примус; поліцейські заходи примусу; зарубіжний досвід; фізичний вплив; вогнепальна зброя.

Історія статті:

Отримано: 16.01.2026
Прийнято: 18.02.2026
Опубліковано: 31.03.2026

Рекомендоване посилання:

Коллер Ю. Досвід країн ЄС щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру. *Наука і правоохорона*. 2026. Вип. 1 (71). С. 151–157. DOI: 10.33270/05267101.15

*Відповідальний автор

© Коллер Ю., 2026. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Вступ

Основним завданням трансформації правоохоронної системи нашої держави, яка задекларувала прагнення до європейської та євроатлантичної інтеграції, є якісне вдосконалення її функціонування. Це передбачає передусім забезпечення високого рівня захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, а також зміщення акцентів у роботі поліції на превентивну та профілактичну діяльність. Для реалізації цих стратегічних орієнтирів особливого значення набуває впровадження міжнародних стандартів і практичних напрацювань поліції зарубіжних країн у національну законодавчу базу України. Це сприятиме не лише зміцненню засад правової держави, а й суттєвому підвищенню авторитету та міжнародного іміджу України на світовій арені.

Попри те, що поліцейські структури в кожній окремій державі мають свою специфіку та широке коло обов'язків, їхня фундаментальна роль у системі державних органів зумовлена головною функцією – здійсненням «силової» підтримки правопорядку й законності (Bochek, 2021). Такою підтримкою є державно-правовий примус як один із методів реалізації політичної функції держави в сучасних умовах, що означає здійснення влади та впливу на різні аспекти життя суспільства з метою забезпечення безпеки, захисту прав та інтересів громадян, виконання публічних функцій і вирішення різних політичних завдань (Haidu, 2023).

Для виконання завдань із забезпечення безпеки держави та громадян від різних загроз держава застосовує різні адміністративно-правові засоби, які створюють механізми для реалізації прав і свобод громадян, і завдяки адміністративному правозастосуванню забезпечується їх дотримання. Основним компонентом адміністративно-правових інструментів є заходи адміністративного примусу, які використовуються для забезпечення правопорядку й безпеки громадян (Romanenko, 2024).

Працівники Національної поліції України (далі – поліцейські) під час здійснення діяльності, спрямованої на гарантування публічного порядку й забезпечення належного рівня громадської безпеки, застосовують адміністративний примус як специфічний інструмент і правовий механізм державного владного впливу, функціональне призначення якого полягає в можливості тимчасового обмеження прав і свобод фізичних осіб у суворо визначених законодавством випадках. Застосування примусових заходів є припустимим лише за умови безумовного дотримання засад законності, об'єктивної необхідності, а також принципу пропорційності, що передбачає відповідність інтенсивності вжитих заходів ступеню загрози суспільним відносинам (Kysko, 2024).

Для проведення повного й обґрунтованого дослідження щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру критично

важливим є розгляд досвіду країн Європейського Союзу в цій сфері. Зокрема, йдеться про запозичення передових іноземних практик, що стосуються алгоритмів застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї. Оскільки інструментарій поліцейського примусу в більшості розвинених країн є подібним до українського, ми вважаємо за доцільне детально вивчити специфічні аспекти та інноваційні технологічні рішення, що використовуються поліцією ЄС. Інтеграція таких засобів у діяльність Національної поліції України дасть змогу значно підвищити ефективність виконання службових завдань, гарантуватиме належне дотримання прав людини й у багатьох випадках сприятиме збереженню життя як правопорушників, так і безпосередньо працівників поліції.

З огляду на це, слушним є твердження, що в контексті євроінтеграційного курсу України впровадження адаптованих елементів європейських підходів до застосування примусу в діяльності Національної поліції є вкрай актуальним і може стати запорукою підвищення ефективності правоохоронної діяльності, зміцнення громадської довіри й дотримання прав людини в системі публічної безпеки (Pozhydaiev, 2025).

Матеріали та методи

Основу дослідження становлять останні наукові дослідження українських вчених, присвячених питанням застосування заходів примусу в діяльності поліції (Bochek, 2021; Haidu, 2023; Hurevichov, 2024; Kolomoiets, 2024; Komziuk, 2022; Kysko, 2024; Pelekh, 2021; Pozhydaiev, 2025; Riadinska, 2024; Romanenko, 2024; Rosliakov, 2020; Tsykalo, 2025 та ін.). Проте акцентуємо, що, попри значний внесок зазначених науковців, комплексне дослідження досвіду зарубіжних країн щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру не здійснювалося. Це засвідчує актуальність статті, *метою* якої є визначення особливостей досвіду країн ЄС щодо застосування поліцейських заходів примусового характеру.

Результати й обговорення

Погоджуємося з думкою про те, що в контексті практичної реалізації стратегічних реформаційних завдань, зумовлених вектором європейської та євроатлантичної інтеграції України, особливої актуальності набуває питання якісного вдосконалення нормативно-правового забезпечення превентивного та примусового інструментарію. Оскільки застосування зазначених заходів поліцейськими безпосередньо пов'язане з правомірним обмеженням певних прав і фундаментальних свобод особи задля виконання покладених на правоохоронні органи повноважень, їх законодавча база має бути бездоганною. Це стосується і встановлення жорстких вимог до здійснення

поліцейських заходів, оскільки від рівня їх правової регламентації безпосередньо залежить не лише ефективність функціонування Національної поліції України як інституту публічної влади, а й стан дотримання прав людини в її взаємодії з поліцейськими структурами. Належне юридичне оформлення цих процедур є гарантом недопущення випадків суб'єктивізму, правопорушень з боку посадових осіб і запобігає будь-якому безпідставному чи непропорційному обмеженню правового статусу особи в демократичному суспільстві (Kolomoiets, Oleksienko, & Skrypka, 2024).

Аналіз зарубіжного досвіду застосування поліцейських заходів примусового характеру слід починати з Великої Британії, де створено Незалежну комісію з розгляду скарг щодо діяльності поліції (Independent Police Complaints Commission), яка здійснює моніторинг порядку й доцільності застосування працівниками поліції примусових заходів у кожному випадку. Вона також збирає інформацію та формує статистичну звітність за фактами й кількістю застосованих примусових заходів. Зауважимо, що до повноважень цієї комісії належать також розгляд скарг осіб на застосовані примусові заходи, констатація фактів порушення прав цих осіб; для мінімізації обмеження прав і свобод громадян – надання роз'яснень і вказівок щодо вчинення тих чи інших дій під час реалізації відповідного примусового заходу з боку поліцейських, які є обов'язковими для виконання органами й підрозділами поліції під час протидії правопорушень і забезпечення охорони публічного порядку та безпеки (Komziuk, 2022).

Вважаємо, що такий досвід щодо наявності окремого державного органу влади з надання оцінки ефективності застосування поліцейськими примусових заходів, а також розгляду скарг на їхні дії під час реалізації заходів примусу, є цінним для імплементації в Україні, оскільки створення такого органу значно підвищить ефективність застосування примусових заходів з боку працівників Національної поліції завдяки оцінюванню їх застосування й надання відповідних вказівок, обов'язкових для виконання. Крім того, цей орган дасть змогу створити дієвий механізм оскарження дій поліцейських щодо застосування ними заходів примусу. На нашу думку, зазначений вище орган в Україні можна створити з правовим статусом центрального органу виконавчої влади з безпосереднім підпорядкуванням Міністерству юстиції України.

Також зосередимо увагу на застосуванні поліцейськими примусових заходів у Франції, де функції з охорони публічного порядку та безпеки покладено на Національну жандармерію. Особливістю діяльності цього правоохоронного органу є те, що він є напівмілітаризованим формуванням, а застосування примусових заходів регламентовано нормами чинного національного законодавства, де чітко встановлено порядок їх застосування

залежно від поведінки правопорушників. Визначення рівнів застосування сили жандармами має на меті розподілення засобів примусу, необхідних для припинення правопорушень, а також забезпечення особистої безпеки жандармів. Такі рівні та принципи закріплено в законодавстві та роз'яснено в окремій пам'ятці професійного втручання (Tsykalo, 2025). Отже, у Франції система заходів застосування сили, яка залежить передусім від дій правопорушника, чітко встановлена й закріплена на законодавчому рівні.

Зокрема, концепція поетапного використання сили передбачає послідовність дій – від присутності правоохоронця до застосування вогнепальної зброї після відповідного застереження. Такий алгоритм впроваджується працівниками поліції під час виконання професійних завдань залежно від характеру дій, ступеня загрози чи нападу з боку порушників. Процес передбачає такі стадії: на першій здійснюється примус без прямого фізичного контакту (накази, попередження, супровід або засліплення ліхтарем); на другій – застосування фізичної сили без використання спецзасобів (утримання дистанції, больові прийоми, елементи рукопашного бою); на третій стадії залучаються спеціальні засоби (гумові кийки, сльозогінний газ, електрошокери, травматична зброя); четверта стадія передбачає використання вогнепальної зброї. Важливо, що перші три етапи мають супроводжуватися спробами ведення переговорів і, за наявності, залученням службових собак (Rosliakov, Prokhorenkov, & Tykhonchuk, 2020).

На нашу думку, такий підхід, характерний для жандармерії Франції, є надзвичайно корисним для поліцейських в Україні. Чітка градація заходів примусу (їх послідовне впровадження відповідно до ситуації) та поділ на етапи дають поліцейському змогу визначити межі допустимого впливу. У зв'язку з цим, вважаємо за доцільне рекомендувати МВС України розробити спеціальний нормативний акт – «Порядок застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції», у якому буде закріплено принцип градації, встановлено чітку послідовність і критерії переходу від одного етапу до іншого.

Аналіз досвіду Німеччини засвідчує, що застосування поліцією примусових заходів ґрунтується на принципі пропорційності. Будь-які заходи, що не відповідають тяжкості правопорушення, визнаються протиправними, а завдана шкода підлягає повному відшкодуванню з державного бюджету. Важливою особливістю є позасудовий порядок стягнення збитків: потерпілій особі достатньо звернутися до профільного органу в системі міністерства внутрішніх справ Німеччини.

На нашу думку, запровадження аналогічного механізму в Україні надало б можливість суттєво спростити процедуру захисту прав громадян та

прискорити отримання компенсацій за неправо-
мірні дії поліції.

Слід також вивчити досвід Німеччини в контексті застосування поліцейськими заходів фізичної сили, оскільки він визначає принципи та механізми регуляторного характеру, на яких ґрунтується поліцейська діяльність. Наприклад, вказується так звана генеральна поліцейська клаузула, що ототожнює застосування заходів безпосереднього примусу з крайньою формою легального державного примусу, яка потребує термінових дій у випадках, якщо здійснюється управлінський акт, який передбачає наказ або заборону (Pozhydaiev, 2024).

У Данії, попри відсутність кодифікованого адміністративно-деліктного законодавства, поліція наділена широкими повноваженнями щодо накладення штрафів і проведення розслідувань на підставі Закону про здійснення правосуддя 1916 року. Зокрема, данська поліція має право затримувати особу для встановлення особи (аналог українського адмінзатримання) або арештовувати на строк до 24 годин. Подальше обмеження волі (до 72 годин і більше) належить до виключної компетенції суду. Водночас законодавство Словенії розглядає проступки як складову кримінального права, що зумовлює жорсткий судовий контроль. За загальним правилом, примусові заходи можливі лише за санкцією суду. Винятком є затримання осіб у стані сп'яніння або привід на місце вчинення проступку (тривалістю до 12 годин), якщо є ризик продовження правопорушення або переховування особи. Словенська модель цікава чітким дотриманням процесуальних прав (повідомлення про причини протягом 3 годин) і механізмом зарахування часу затримання до суми штрафу, що є перспективним напрямом реформування українського законодавства (Pelekh, 2021).

Для гарантування публічної безпеки у світі використовується широкий спектр не смертельної зброї (так званої «менш летальної» або «інструментів дотримання»), яка не має спричинити смерть чи тяжкі каліцтва. Проте історія Франції знає випадки загибелі демонстрантів від гумових куль ще у 80-х роках, а в Польщі фіксувалися інциденти з «випадковим» використанням бойових патронів під час протестів (Bochek, 2017). Згідно з польським законодавством, використовувати вогнепальну зброю можна лише в разі прямої загрози життю або для захисту стратегічних об'єктів, а також у випадках, якщо підозрюваний намагається заволодіти зброєю офіцера (Bochek, 2019).

Акцентовано, що альтернативою вогнепальної зброї наразі є електрошокери, які забезпечують короточасне знерухомлення правопорушника через високовольний розряд, що зазвичай не несе загрози життю. У більшості країн поліція може їх використовувати для захисту прав громадян і боротьби зі злочинністю. Зокрема, у

Франції правове регулювання застосування поліцейськими електрошокерів здійснюється: Кодексом внутрішньої безпеки, який регулює діяльність поліції та національної жандармерії, а також умови застосування спеціальних засобів, до яких належать електрошокери; Кодексом етики поліцейських, що визначає етичні стандарти та принципи, яких повинні дотримуватися поліцейські під час виконання своїх обов'язків, і встановлює, що застосування електрошокерів має відповідати вимогам етики, принципам пропорційності й необхідності, а також дотриманню прав людини; внутрішньовідомчими нормативно-правовими актами (наказами, інструкціями), ухваленими окремими правоохоронними органами, які детально регламентують умови, підстави, обмеження, принципи тощо застосування електрошокерів (Riadinska, 2024).

Зауважимо, що в Словаччині, попри те, що в Законі про поліцію електрошокери внесено до переліку спеціальних засобів, детально не визначено конкретні підстави для їх застосування. Водночас поліцейський у Словаччині може застосувати вогнепальну зброю без попередження лише в разі атаки на нього або якщо є загроза для життя чи здоров'я іншої особи (Hurevichov, 2024).

На сучасному етапі розвитку гуманістичних стандартів застосування електрошокерів є більш виправданим, ніж вогнепальної зброї, оскільки вони спрямовані на тимчасове обмеження дій без завдання незворотної шкоди. На нашу думку, в Україні доцільно розширити законодавчі підстави для їх використання. Оскільки служба часто несеться в місцях скупчення людей, де зброя заборонена, електрошокер є оптимальним вибором. Усі ці нюанси має бути викладено в докладній інструкції, а кожен поліцейський повинен пройти сертифіковане навчання перед отриманням такого засобу.

Висновки

Узагальнимо, що практика застосування поліцейських заходів примусового характеру в державах-членах Європейського Союзу, попри свою багатоаспектність і специфічні національні ознаки, характеризується значною кількістю уніфікованих і високоефективних форм та методів. З огляду на це, доцільним та актуальним є визначення пріоритетних напрямів імплементації зарубіжних здобутків у сфері застосування поліцейських заходів примусового характеру, які корелюють з українськими реаліями.

Серед таких напрямів можемо виокремити: по-перше, удосконалення нормативно-правового регулювання діяльності поліції шляхом детальної регламентації порядку застосування заходів примусу на рівні законів і підзаконних актів, з обов'язковим урахуванням результатів аналізу судової практики, що засвідчує досвід Словенії; по-друге, створення автономного органу

виконавчої влади, уповноваженого на здійснення моніторингу ефективності використання заходів примусу поліцією та розгляд апеляційних скарг на дії правоохоронців, що відповідає успішним моделям Великої Британії та Німеччини; по-третє, розробка й затвердження спеціалізованого «Порядку застосування поліцейськими примусових заходів», у якому основним елементом має стати принцип градації (послідовності) дій, а також встановлення вичерпного переліку критеріїв та етапів їх реалізації за прикладом Франції.

У зв'язку з цим, на наш погляд, адаптація та системне запозичення зазначеного позитивного досвіду розвинених демократій сприятиме підвищенню рівня довіри та взаємодії між підрозділами Національної поліції України та суспільством. Це своєю чергою буде фундаментальним чинником зміцнення публічної безпеки й правопорядку, а також підвищить результативність протидії злочинним проявам і забезпечить якісно новий рівень профілактики правопорушень у довгостроковій перспективі.

References

- [1] Bochek, O.I. (2017). International standards for the use of force and firearms by the police to maintain law and order. *Science and Law Enforcement*, 2, 25-29. Retrieved from https://naukaiprawoohorona_archive.navs.edu.ua/journal/ukr/2017_2/6.pdf
- [2] Bochek, O.I. (2019). Foreign experience in the use of electroshock devices by police officers. *Visegrad journal on human rights*, 6/3, 1, 91-98. Retrieved from <https://journal-vjhr.sk/>
- [3] Bochek, O.I. (2021). Administrative-legal principles of the application of police measures of a coercive nature in Ukraine. *Candidate's thesis*. Kyiv. Retrieved from http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/887/1/%D0%91%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BA_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%8F.pdf
- [4] Haidu, S.O. (2023). State-legal coercion as a method of implementing the political function of Ukraine under martial law. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series "Law"*, 80(1), 18-23. DOI: 10.24144/2307-3322.2023.80.1.2
- [5] Hurevichov, O.M. (2024). International standards for the use of coercive measures by police authorities. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series "Law"*, 84(4), 44-48. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.84.4.6
- [6] Kolomoiets, O.D., Oleksiienko, S.V., & Skrypka, O.M. (2024). Requirements for police measures: essential characteristics, types and legislative regulation. *Legal Journal of Donbas*, 3, 65-70. DOI: 10.32782/2523-4269-2024-88-65-70
- [7] Komziuk, M.A. (2022). Foreign experience in the use of police coercive measures and the possibility of their use in the activities of the National Police of Ukraine. *Legal Bulletin*, 4, 115-120. DOI: 10.32782/yuv.v4.2022.14
- [8] Kysko, A.I. (2024). Administrative coercive measures used by the National Police of Ukraine to ensure public safety and order in Ukraine. *Law and Public Administration*, 4, 456-460. DOI: 10.32782/pdu.2024.4.62
- [9] Pelekh, M.I. (2021). Administrative and legal principles of administrative coercion by the National Police of Ukraine. *Candidate's thesis*. Kyiv. Retrieved from <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e0b919c8-cd0d-4096-ac6a-441e7ae7deed/content>
- [10] Pozhydaiev, M. (2025). Foreign experience in the use of coercive measures by police officers during the performance of official duties. *Scientific Bulletin of the Dnipro State University of Internal Affairs*, 2, 18-23. DOI: 10.32782/2078-3566-2025-2-03
- [11] Pozhydaiev, M.Yu. (2024). Foreign experience in the use of physical force by police officers during the performance of official duties. *Scientific Bulletin of the Dragomanov Ukrainian State University*, 11, 175-180. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).35
- [12] Riadinska, V.O. (2024). Regulatory and legal regulation of the use of contact and contact-distance electroshock devices by police officers as special means in the countries of Western Europe. *Science and Law Enforcement*, 2, 65-76. DOI: 10.36486/np.2024.2(64)
- [13] Romanenko, I.V. (2024). Current issues of the application of administrative coercive measures under the legal regime of martial law. *Current problems of domestic jurisprudence*, 3, 151-157. DOI: 10.32782/2408-9257-2024-3-23
- [14] Rosliakov, O.V., Prokhorenkov, D.V., & Tykhonchuk, O.V. (2020). Peculiarities of the use of physical force, special means and weapons by law enforcement agencies of the world. *Scientific notes of the V.I. Vernadsky Tavrichesky National University. Series "State Administration"*, 31(70), 2, 223-229. DOI: 10.32838/2663-6468/2020.2/37
- [15] Tsykalo, V.V. (2025). Legal principles of the use of coercion in the activities of the National Police of Ukraine: analysis of foreign experience. *Ukrainian police science: theory, legislation, practice*, 3(15), 42-46. DOI: 10.32782/2709-9261-2025-3-15-8

Список використаних джерел

- [1] Бочек О. І. Міжнародні стандарти застосування сили та вогнепальної зброї поліцією з підтримання правопорядку. *Наука і правоохорона*. 2017. № 2. С. 25–29. URL: https://naukaipravoochorona_archive.navs.edu.ua/journal/ukr/2017_2/6.pdf
- [2] Бочек О. І. Зарубіжний досвід застосування поліцейськими електрошокових пристроїв. *Visegrad journal on human rights*. 2019. № 6/3. Т. 1. С. 91–98. URL: <https://journal-vjhr.sk/>
- [3] Бочек О. І. Адміністративно-правові засади застосування поліцейських заходів примусового характеру в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 271 с. URL: http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/887/1/%D0%91%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BA_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%8F.pdf
- [4] Гайду С. О. Державно-правовий примус як метод реалізації політичної функції України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2023. Вип. 80. Ч. 1. С. 18–23. DOI: 10.24144/2307-3322.2023.80.1.2
- [5] Гуревічов О. М. Міжнародні стандарти застосування заходів примусу органами поліції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2024. Вип. 84. Ч. 4. С. 44–48. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.84.4.6
- [6] Коломоець О. Д., Олексієнко С. В., Скрипка О. М. Вимоги до поліцейських заходів: сутнісна характеристика, види та законодавче регулювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2024. № 3. С. 65–70. DOI: 10.32782/2523-4269-2024-88-65-70
- [7] Комзюк М. А. Зарубіжний досвід застосування поліцейських заходів примусу та можливості його використання в діяльності Національної поліції України. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 115–120. DOI: 10.32782/yuv.v4.2022.14
- [8] Кисько А. І. Заходи адміністративного примусу, що застосовуються Національною поліцією України для забезпечення публічної безпеки і порядку в Україні. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 456–460. DOI: 10.32782/pdu.2024.4.62
- [9] Пелех М. І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 271 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e0b919c8-cd0d-4096-ac6a-441e7ae7deed/content>
- [10] Пожидаєв М. Зарубіжний досвід застосування заходів примусу поліцейськими під час виконання службових обов'язків. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. № 2. С. 18–23. DOI: 10.32782/2078-3566-2025-2-03
- [11] Пожидаєв М. Ю. Зарубіжний досвід застосування заходів фізичної сили поліцейськими під час виконання службових обов'язків. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024. Вип. 11. С. 175–180. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).35
- [12] Рядінська В. О. Нормативно-правове регулювання застосування поліцейськими електрошокових пристроїв контактної та контактної-дистанційної дії як спеціальних засобів у країнах західної Європи. *Наука і правоохорона*. 2024. № 2. С. 65–76. DOI: 10.36486/np.2024.2(64)
- [13] Романенко І. В. Актуальні питання застосування заходів адміністративного примусу в умовах дії правового режиму воєнного стану. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 3. С. 151–157. DOI: 10.32782/2408-9257-2024-3-23
- [14] Росляков О. В., Прохоренков Д. В., Тихончук О. В. Особливості застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї правоохоронними органами держав світу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Державне управління»*. 2020. Т. 31 (70). № 2. С. 223–229. DOI: 10.32838/2663-6468/2020.2/37
- [15] Цикало В. В. Правові засади застосування примусу в діяльності Національної поліції України: аналіз зарубіжного досвіду. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2025. № 3 (15). С. 42–46. DOI: 10.32782/2709-9261-2025-3-15-8

KOLLER Yurii

PhD in Law, Senior Research Fellow, Senior Research Fellow of the Research Laboratory on State-Building and Law Enforcement Problems of the Educational and Scientific Institute of Law and Psychology of the National Academy of Internal Affairs of Internal Affairs

03035, 1 Solomianska Sq., Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9848-2348>

EU countries' Experience in the Application of Police Coercive Measures

Abstract. The article analyzes the experience of the European Union countries regarding the application of police coercive measures. The foreign experience of the United Kingdom, Germany, France, Poland, Slovenia, and Denmark in the use of police coercive measures is examined and synthesized. It is emphasized that a thorough analysis of foreign experience is a critical stage that allows for the adaptation and implementation of the most effective achievements within the national legal framework. Studying positive examples from foreign countries will not only stimulate the scientific community and subjects of legislative initiative to develop new projects in this field but will also serve as a practical guideline for resolving current issues, relying on methods already tested in other jurisdictions. Attention is focused on the fact that in the context of Ukraine's current vector of integration into the European space, there is an urgent need to implement relevant EU standards into the activities of public authority institutions, particularly concerning the application of police coercive measures. Based on the results of the analysis, it is proposed to focus on the following achievements from the experience of specific countries: the necessity of regulating the activities of the National Police of Ukraine in the field of applying administrative coercive measures in laws and bylaws, establishing a clear procedure for their use, including through the analysis of judicial practice (Slovenia); the necessity of creating a separate state executive body to assess the effectiveness of the National Police of Ukraine's application of administrative coercive measures, as well as to review complaints regarding the actions of National Police officers during the implementation of administrative coercive measures (United Kingdom, Germany); the necessity of developing a «Procedure for the Application of Coercive Measures by Police Officers», which should provide for the introduction of the principle of gradation of administrative coercive measures (the gradual application of legally prescribed administrative coercive measures depending on the situation), as well as clear criteria and stages for the application of administrative coercive measures (France), among others.

Keywords: coercion; police coercive measures; foreign experience; physical force; firearms.